

TURAI HÍRLAP

KULTURÁLIS-KÖZÉLETI HAVILAP

1998. MÁJUS

ANYÁK NAPJÁRA !

☉ Elérkezett a május, az év legszebb hónapja!

☉ Szinte elemi erővel tör az emberre a megújulás, a felszabadult öröm érzése. Felejtjük a tél fátyolos levegőjét, a zimankós összehúzódsát. Lazábbá tesszük ruházatunkat, nagyokat lélegzünk a friss levegőből, magunkba szívva a természet megújuló lüktetését. Élvezük, hogy élünk. S eszünkbe jut az első önálló lélegzvételeink, a születésünk.

És eszünkbe jut az, akinek ezt a lélegzvételeit köszönhetjük, az **édesanyánk**.

☉ Érthető, talán génjeinkben hordozott tudatunk ez. Élünk, mert életet kaptunk édesanyánktól. Ezen a vasárnapon milyen sok gondolat indul az éteren át a gyermekektől az édesanyáig. A hála, a köszönet gondolata. És a gondolatok láthatóvá válnak - egy-egy virágsokorban megtestesedve. Milyen szomorú lehet ez a nap annak, akit ma nem köszöntenek.

Különösen szomorú, ha saját döntése következtében nincs, aki azt mondja neki: Köszönöm édesanyám!

Szomorú annak is, akit ugyan köszönhetnének, de elidegenedés, tragédia, sorscsapás miatt nem szólhatnak hozzá.

Helyettük is mondom: **Köszönjük!**

☉ Köszöntöm mindannyiunk nevében azokat, akik ezt a csodálatos hivatást, a Teremtő legnagyobb ajándékát elfogadva örömmel élik meg az anyáknapj ünnepét. Kívánom, hogy ez a nap hivatásuk pirosbetűs, nagyszerű ünnepnapja legyen mindig: **Isten tartsa meg és éltesse az édesanyákat !**

Tóth István polgármester

Május. Meghatva figyelem,
 hogy hány megszállott kismama:
 pintyőke, esz, veréb, rigó
 otthont ragaszt rejtekhelyen:
 ha szűnik a csók-dáridó,
 boldog legyen majd magzatuk.
 - Csupán te eselengsz itt, kakukk!

Nem raksz fészket. A berkeket
 végigpletykázod. Gyermeked
 más fészkekbe csempészted.
 Fontoskodol, mint hogyha it
 a Sors rábízná titkait.
 Aki sokat fecseg, hazug
 lehet csupán, kakukk, kakukk!

Mérföldek bus malnáin,
 fájdalom óceánjain
 át jön az anyák tábora,
 hozza a Fészek mámore,
 húzza a mártír-anyaság,
 az áldozat, a csodakút,
 - s te meg sem izlelted, kakukk!

MÉCS László:

KAKUKK

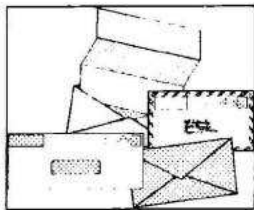
Istennek fenntartott gyönyör:
 ajándékozni életet,
 munkát, álmatlan éjeket,
 s mindent, ami vért szí, meggyötör.
 Láttam rigó-anyát: vihar
 a földre törte lomb-lakuk,
 a ő fészken halt meg, o kakukk!

Láttam kottót, mely húsz napig
 ült, ült, nem ivott, nem evett,
 félt, hogy aníg jóllakhatik,
 a lét - teremtő meleget
 elveszti: s meghalt hőstien.
 Mit mondasz erre, elvakult,
 gyönyörhajhászó vig kakukk?

Fülemülék s más kikimának
 körüldalóják gyermekid,
 átélve Isten mámoret.
 Nem kérde, meddig élek itt,
 de mondd meg, hogy te minek élsz?
 Minek a sok - mérföldes út,
 a szép tavasz, kakukk, kakukk!

LAPUNK TARTALMÁBÓL

A hónap válasza egykori országgyűlési képviselők szájából ☼ Vendégünk volt Pozsgay Imre
 Továbbtanulási lehetőségek az aszódi gimnáziumban ☼ A Vigyázó Kör: a szektákról
 Gergely Ferencre emlékezünk ☼ Fekete Laci bácsi fordulatokban és évfordulóiban
 gazdag életútja ☼ I. Országos Fotóhét turai rendezvénye ☼ A turai egészségügy helyzetéről
 A gazdajegyző jelenti: Őstermelők figyelem! ☼ Foci élet(kör)kép Turán

Tisztelt Olvasó!

Márciusi számunkban foglalmaztuk meg törekvéseink közt, hogy az Olvasókkal együtt szeretnénk élővé tenni a Turai Hírlapot párbeszéd kialakításával, melynek témája mindig egy-egy fontos közéleti kérdés. Ehhez hiven áprilisban tettük fel a Kedves Olvasónak első kérdésünket: "Hogyan értékelik az elmúlt nyolc évet, s mit várnak a közelgő választások kapcsán?" Tudván, hogy ennek a kommunikációs folyamatnak még az elején tartunk, nem is számítottunk a válaszlevelek özönére, hanem, mintegy elébe menve kerestük fel az általunk illetékesnek gondolt személyeket. Így esett a választásunk a két hajdani, turai parlamenti képviselőre. Mindketten vállalták véleményük közreadását, melyért ezúton is köszönetünket fejezzük ki. Remeljük, ez biztatást ad Olvasóinknak, hogy a továbbiakban írásban is megírtatják gondolataikkal!

A Szerkesztőség

BÉKÉSI ISTVÁNNÉ

Ön szerint az elmúlt kormányok Németh Miklóstól Horn Gyuláig miért nem súlyának megfelelően kezelték a mezőgazdaságot?

- A rendszerváltást megelőzően a mezőgazdaságot megfelelően támogatták, de ők is érezték, hogy valamin változtatni kell. Lehetőségeink az iparban erősen korlátozottak, nincs megfelelő nyersanyagforrás. Tagvis ebben kiszolgáltatottak vagyunk. Ezért csak a mezőgazdaság lehetne egy kitérőt szolgáló húzó ágazat. Sokan éltek földjük kivételével, hiszen még volt és megvan a lehetőség rá, hogy így boldoguljanak.

Az emberek, akik kivették földjeiket, Ön szerint, felmérték e az ezzel járó feladatokat és terveket?

- Nem így volt. Olyanok is kivették szüleik, nagyszüleik után, akik korábban soha nem dolgoztak a földművelésben. Én mezőgazdász vagyok és tudom, hogy megfelelő szakértelem nélkül nem lehet életképes gazdálkodást vagy állattenyésztést folytatni. Ezért látható az, szinte ország-szerte, hogy parlagon hagyott földek vannak és ez nem csak az egyvénnek, hanem az államnak is kiesést jelent.

Mindenki úgy értékelte 1990-ben, hogy jogos a földhöz való ragaszkodás, ezért a kárpótlást az emberek többsége örömmel fogadta.

- A kárpótlás előkészítése nem volt megfelelő sem törvényalkotási, sem pedig végrehajtási oldalról. Így ilyen hatalmas, valós gazdasági háttér nélküli közel 400 milliárdos vagyon papíron való eljuttatása az emberekhez mindenképpen hibás lépés.

Politikai szempontból milyen a változás?

- Azt a politikai helyzetet mindenképpen változtatni kellett, lehetőség adódott ezzel a politikai pártok megalakulására, a többpárti intézményrendszer kialakulására. Ez valóban pozitív változás. Azonban az újonnan alakult pártok nem voltak megfelelő államigazgatási tapasztalattal bírtokában, ami gátolta a jó működést. Ezért sokszor nem megfelelő döntések születtek. Azóta az tapasztalható, hogy a politikai, gazdasági életben nem alakult ki a felelősség kérdése. Bárki bármit elronthat, nincs felelősségre vonás. Ez nemcsak személyekre vonatkozik, hanem sajnos az egész társadalmi légkör ezt sugallja.

1989-ben a kerek asztal tárgyalások kapcsán voltak e valamilyen korlátok, amit beépítettek a majdani kormány mozgásterébe, vagy ez csak legenda?

- Én képviselőként nem kaptam erről tájékoztatást, csak a TI-n keresztül tudtunk meg részleteket. Erről jegyzőkönyv készült, a levéltárban később kutatható lesz.

A közelgő választások kapcsán szeretném megtudni, hogy a leendő képviselőnek milyennek kell lennie. Itt nem személyek megnevezését kérem, hanem emberi, szakmai szempontokra vagyok kíváncsi. Kire van szükség? Közéletben jártas, törvényalkotásra szakosodott, vagy egyszerűen becsületes ember?

Valamilyen szinten értenie kell a politikához, hiszen ő is politizálni fog. Jártas legyen a közigazgatásban, a gazdaságban és ahogy mondta, mindenképpen tisztességes, becsületes ember legyen.

A mezőgazdasággal kapcsolatban a következőket mondta:

**PÁLINKÁS NÉ
VARGA MÁRIA**

- A vidéken élő emberek nagy része a termelészövetkezet keretei között dolgozott. Nagy részük elveszítette munkáját. A kárpótlás kapcsán sokan kivették földjüket megélhetésük reményében, állami támogatást is kaptak, de mégsem tudtak megfelelő színvonalat biztosítani. Ugyanakkor a megmaradt tsz-ek szinte semmilyen segítséget nem kaptak, azokat kellene valahogy támogatni. A kisgazdaságok közül csak azok tudnak prosperálni, amelyeknek volt anyagi alapja, vagy korábban gépparkja. A földterület nagysága alapvetően meghatározó, hiszen a gazdaságosság szempontjából fontos. Nem célszerű a gépvásárlás 30 AK területre, mert nem éri meg. Ezt az egész változtatást akkor lehetett volna meglépni, amikor az ország teherbíró-képessége megengedte.

A politikai változásokról megjegyezte:

- Túl sok az ígéretés. A képviselőjelöltek, a pártok a parlamentbe kerülve nem tartják meg szavukat. A választások előtt a sok ígéret mire jó? Ha így áll az ország, akkor hiába ígér többet, vagy pluszt, mi a biztosíték arra, hogy ő(k) majd meg tudják oldani. Ha bárhol lazítanak azon a bizonyos nadrágszíjon, akkor azt máshonnan veszik el és megbontja a rendet.

Mi az érdektelenség oka?

- Sok az ígéret, de végül kevés teljesül belőle. Az emberek kiábrándultak.

Kiket kellene leginkább támogatni?

- A fiatalságot, hiszen ők a jövő zálogai. Egyetemet, főiskolát végeznek, de senki sem garantálja, hogy munkához jutnak. Ha pedig sikerül, egyszerűen nincsenek megfizetve. Így nem szerezhetnek lakást, nem alapíthatnak családot. Ezt mind 20-30 év múlva észleljük majd, amikor már semmit sem tehetünk.

Megköszöntük a beszélgetést, majd továbbgondoltuk mindazt, amit hallottunk. Nem túl pozitív képet festett, de talán mindenben igaza volt.

Pásztor Szilvia - Válóczy Ákos

A HÓNAP KÉRDÉSE(I):

Mit jelent Önnek a turai kastély? Mit tenne a jövőjéért? Mik lehetnek azok a kastélyhoz kapcsolódó vonzerők, melyek kölcsönösen erősíthetik egymást?

????????

Tájékoztató a képviselő-testület 1998. március 31-i üléséről

I. napirendként tárgyalta és fogadta el az **1997. évi költségvetés zárszámadását**. A könnyvvizsgálói jelentés értelmében "Az önkormányzati költségvetési éves beszámolót, az egyszerűsített mérleget, a pénzforgalmi jelentést, a pénzmaradvány kimutatást a számviteli törvényben és az általános számviteli alapelvekben foglaltak szerint állították össze. Az éves beszámoló az önkormányzat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható, valós képet ad."

II. napirendi pontban a **Tabán úti Általános Iskola tetőfelújításához kapott céltámogatás fel nem használt összegéről (35.202,- Ft-ról) történő lemondást** tárgyalta. Az 1992. évi LXXXIX tv. III. fejezet 14.§. (3) bekezdése értelmében az állami céltámogatásból fennmaradó összegről határozattal le kell mondania a képviselő-testületnek. A lemondásról szóló határozatát meghozta a testület.

III. napirendi pontként tárgyalta az **útépítési tervek, vízrendezés** című napirendet. Breczné Zsigmond Jolán, a hivatal műszaki csoportvezetője elmondta, hogy az elmúlt évben a lakosság összefogásával épültek a belterületi utak. Az útépítéshez való anyagot a lakosság megvásárolta, a kivitelezést pedig az önkormányzat bonyolította és finanszírozta. Tóth István polgármester hozzászólásában fontosnak tartotta a Thököly út rendbetételét, mert a piac beindulása miatt a közlekedést biztosítani kell. Szintén feladatként említette az Akácos út rendbetételét, mert a legjárhatóbb utak egyike a községben. Szükséges a lakosság segítsége az útépítéseknél, mert nagyon sok utat kellene egyszerre rendezni. A Thököly út meghosszabbítását javasolta elfogadni valamint, hogy a további útépítésekről a képviselő-testület az útépítési ütemterv és a rá fordítandó összeg ismeretében döntsön. A képviselő-testület a polgármester javaslatát elfogadta. Varjú Mihály, a Fejlesztési Bizottság elnöke tájékoztatásul elmondta, hogy a felszíni vízelvezésre elkészültek az engedélyezési tervek. Most lehetőség nyílt pályázat benyújtásra, melynél 30 %-ot az önkormányzatnak kell biztosítani, 70 %-ot állami támogatás címén kaphatunk meg. A képviselő-testület végül a pályázat benyújtása mellett szavazott.

IV. pontban tárgyalta a testület a **vásár-piac rendelet módosítását** és az alábbi rendeletet alkotta: 11/1998. sz. rendelet: a 16/1995. sz. piac-vásár rendeletének módosításáról: Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete a módosított 16/1995. sz. rendeletének 3.§. (2) bekezdésében foglaltakat az alábbiak szerint módosítja: 3.§. (2) Elelmiszer nagypiac nyitvatartása: április 15-től - október 31-ig, hétfőtől péntekig 5 órától 12 óráig. Kivéve minden hónap első szerdája, melyen az országos állat- és

kirakodó vásár kerül megrendezésre. Ezen rendelet 1998. április 15-én lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti a módosított 16/1995. sz. rendelet 3.§. (2) bekezdése.

V. pontként a **regionális hulladéklerakóhoz gépbeszerzés, PMTT (Pest megyei Területfejlesztési Tanács) pályázat benyújtása** napirendet tárgyalta a testület. Tóth István polgármester ismertette, hogy a gép beszerzéséhez szintén pályázhat az önkormányzat, de ehhez szükséges a saját erő biztosítása a költségvetésben. Elmondta azt is, hogy a meglévő autó nem lesz elegendő a szemét szállítására, begyűjtésére. Pályázattal lehetőség nyílik, hogy új gép kerüljön beszerzésre. Dolányi Mihály alpolgármester felvetette, meg kell vizsgálni, hogy használt gép vásárlása esetén is igénybe vehető-e a támogatás. Tóth István polgármester kifejtette, hogy ez a pályázat, mint lehetőség merült fel, és így került testület elé. Nem kötelező új gépet megvásárolni. A testület határozatában megbízta a polgármestert, hogy vizsgálja meg az olcsóbb gépbeszerzés lehetőségét és terjessze a testület elé, ez alapján fog végleges döntést hozni.

VI. napirendi pontban tárgyalta a **közművesíttelen területek gáz-, víz-, villanyhálózat bővítését, illetve az Újhegy köz és Hőforrás közötti elektromos hálózat rendezését**. Varjú Mihály, a Fejlesztési Bizottság elnöke elmondta, hogy munkájuk során közművesítési szakaszok hiányáról szereztek tudomást. A Fejlesztési Bizottság javasolta a Délbáb út-Zsámboki úti szakaszon az új építkezésekhez a vízhálózat, valamint a szennyvízhálózat kiépítését. Javasolta továbbá a Hőforrás és a Galgahévízi út között, az Újhegy dűlőben lévő elektromos trafó és hálózat üzemeltetésének átadását az ÉMÁSZ részére, hogy biztosított legyen az arról üzemelő kiszogasztók ellátása. A képviselő-testület a javaslatot elfogadta. Kérelem érkezett a **Thököly út - Kossuth L. út közötti közterület megnyitása** iránt. A Fejlesztési Bizottság javaslata alapján a képviselő-testület nem fogadta el az út megnyitását, mert annyira keskeny az a rész, hogy egy kézikocsi sem férne el rajta. Megvizsgálja annak lehetőségét, hogy a Kossuth L. úton lejjebb egy út megnyitásával hogyan lehetne a vásártér könnyebb megközelítését biztosítani.

A testület döntött továbbá a **TÜZÉP telepen a mérlegház mögötti beépítetlen terület egy részének eladásáról** a TÜZÉP telep bővítése érdekében.

Az **ipartelepen** a Galga Befektetési Bt.-t és Kerek István Galgahévízi úti lakost - varroda, valamint konténer tárolás céljára - vevőként kijelölte.

Tájékoztató a képviselő-testület 1998. április 21-i soron kívüli üléséről

A **regionális hulladéklerakó telep üzemeltetéséhez szükséges gép beszerzését** ismét napirendre tűzte a testület. A hivatal megvizsgálta az olcsóbb célgép beszerzésének lehetőségét, melyet előterjesztve a képviselő-testület úgy határozott, hogy a Pest Megyei Területfejlesztési Tanács által kiírt céljellegű decentralizált támogatásra elkészíti pályázatát.

P. Jné

Vendégünk volt: POZSGAY IMRE, a Szent László Akadémia rektora

1998. április 28-án, este hét órai kezdettel, a Bartók Béla Művelődési Házban tartott előadást Pozsgay Imre professor úr, aki politikusként jelentős szerepet vállalt az 1989-es fordulat előkészítésében, ugyanakkor a rendszerváltás talán egyik legellentmondásosabb szereplője volt. Az MSZMP tagja, a Hazafias Népfront elnöke volt, amikor 1987-ben részt vett az ellenzék csíráját képező lakitelki rendezvényen. 1990-től az MSZP színeiben ellenzékiként politizált, viszont saját bevallása szerint is sokszor az Antall-kormányral szavazott a sorsdöntő kérdésekben. Az 1994-es választásokat a Nemzeti Demokrata Szövetség keretein belül élte meg. Pártja nem jutott be a törvényhozásba. Felhagyott az aktív politizálással, majd a Magyarok Világszövetsége által életrehívott Szent László Akadémia rektori tisztségébe került. Ebben az évben párton kívülként a Fejér megyei 6. számú választókerületben az MDF támogatásával képviselőjelöltként indul. Két hónapi egyeztetés után, végül elfogadva a meghívást eljött Turára. Előadását nagy témakörök szerint csoportosította, ezekből idézünk néhány fontos részletet.

Politika: "Veszélyes vizekre evezett a magyar politika, jó volna jobb partok felé térni, ami a nép érdekeinek szolgálata, nem pedig szerencséseké, kiváltságosoké. Mit lehetne tenni?" - tette fel a kérdést előadásában. "Először is a törvényhozás mulasztásait kell pótolni, azután az alkotmányozás is befejezésre szorul. Elvégezték néhány figyelemre méltó dolgot, akad köztük olyan is, amire érdemes lesz majd emlékezni. Voltak kitűnő emberek, akik felelősséget éreztek a hazáért, nem csak saját érdekeiket tartották szem előtt. A mérleg nyelve, az én szememben nem túl pozitív. Elfelejtették az államháztartási reformot véghezvinni, bár ez nálunk egyenlő a pénzügyminiszter funkciójával. A fejlődésért kellene végrehajtani ezt úgy, hogy a fejük tetejéről a talpára kerüljenek a dolgok." **Utalt Eötvös József szavaira:** "Az állampolgárok és az önkormányzatok mondhatják meg az államnak, hogy mi a dolga." - "Jelenleg a pénz az államnál van, ezért az állam mondja meg az állampolgárnak és az önkormányzatoknak, mit tehetnek. Itt nem történt változás, 1949 óta változatlan a költségvetés rendszere országunkban. Az állam minden általa belátható és ellenőrizhető jövedelemre lecsap, egyetlen kasszába összevonja, utána, mint a kegyosztó visszaküldi a felhasználóknak."

Gazdasági kérdésekről így folytatta előadását: "A gazdaság megrontója nem a gazdaságpolitika, csak akadályozza a fejlődést. A birodalom (lásd: Szovjetunió) összeomlása, a félelmas privatizáció, aminek Magyarországon sajnálatos ikerestvére a korrupció. A közszolgálat megvásárolhatóvá vált, de nincs semmilyen következmény. A társadalom unja már az alkut, amit vele kötöttek, hogy kibívókat hagynak neki, ezért ők nézzék el az állam nagy gazdaságait." **Szent Ágoston Isten állama című művére utalva hozzátette:** "Az az állam, amelyik önnön törvényét sem tartja be, az hasonló egy rablóbandához." - "Előbb tehát az államot kell törvénytiszteletre nevelni. Megjelent a gazdasági növekedés, de hiába ha nem vesszük észre. Nem is vehetjük, hiszen a teljesítmény nem a miénk, nem nekünk használ. Azoké a multinacionális cégeké, akik hatalmas adókedvezményeket kaptak - az olcsó munkaerő miatt extraprofitot termelnek - és közülük sokan még is nyereség nélkül vagy alacsony nyereséggel dolgoznak. Vannak persze tisztességes cégek is. A gazdaság növekedése az a bizonyos GDP + 4-5 % tehát nekik köszönhető. Szükség volna azonban a kis- és középvállalatok támogatására, megerősítésére, hogy ők lehessenek a multik beszállítói."

A mezőgazdaságról: "A mezőgazdaság stratégiai ágazat, amelyet kedvező kamatozású hitelekkel kell támogatni. Ma a termelők csak önkiszákmányolással maradhatnak fenn, nem számíthatják maguk és családtagjaik munkaértékét. 1995-ben 50 milliárd forint mezőgazdasági támogatást osztott ki az állam, de az kézen-közön eltűnt, a gazdák ebből semmit sem láttak. Hollandia példája azt bizonyítja, hogy egy hazánknál kisebb ország mezőgazdasági exportja csaknem megegyezik a teljes magyar GDP-vel. A mezőgazdaságról tehát nem szabad lemondani, mert ez az Unió egyetlen tagja sem tette meg. Akkor vagyunk hasonlók hozzájuk, ha saját érdekeinket érvényesíteni akarjuk. Olyan kormányzat kell, aki ezt elfogadja."

Az egyéni képviselő magatartásáról: "Meg kell valósítani azt, hogy az egyéni képviselő számonkérhető legyen, ne csak az ő jóindulatán múljon, hogy találkozhatunk-e vele. Nem felejtí el választóit. Intézményesíteni kell, hogy kötelessége legyen az időnkénti beszámolás. Azért szerencsés az, hogy a képviselő tényleg otthon legyen a körzetében." Előadása után kérdésekre válaszolva kifejtette még álláspontját az Európai Unióról, az ország lakosságának fogyásáról, és a Nemzeti Alaptantervről. Ezután kértem meg, hogy adjon interjút a Turai Hírlap olvasói számára. Készségesen válaszolt a talán kényesnek tűnő, vagy személyes kérdésekre is.

- A Hazafias Népfrontban töltött be tisztséget, amikor Lakitelken volt az MDF-nek a megalakulása. Volt-e valamilyen retorzió az akkori vezetésben emiatt?

- Volt. A barátaimat kizárták a pártból. (Bíró Zoltán, Lengyel László, Bihari Mihály, Király Zoltán) Ellenem fégyelmit indítottak, de nem volt Kádárnak ereje végigcsinálni, így aztán én lettem az, aki leváltja Kádárt.

- Ön jelentette ki először, hogy át kell értékelni az 56-os eseményeket, és ezután volt egy bizonyos párizsi interjú, amelynek kapcsán úgy emlékszem a tv-közvetítésből, hogy nagyon sokan nem hittek ott önnek.

- *Ila arra a műsorra gondol amelyik világfigyelmet kellett, akkor rossz az értesülése, ez az Antenne 2 adásában volt 1989. december 5-én. Most kaptam meg a műsor 10. évfordulójáról szóló évkönyvet, s abban a népszerűségben most is a második helyet tartom (magam mögött hagyva pl. Francois Mitterand néhai francia államelnököt), a nézettségben pedig az első helyet. Valószínű némelyekre rosszul jött vissza ez a hír. Akkor én nagyon büszke voltam rá, hogy hazámat ilyen módon is szolgálhattam.*

- Voltak-e olyan korábban vállalt politikai kötelezettségek, amelyek megkötötték az MDF kormány kezét?

- *Ila a rózsadombi paktumra gondol, akkor azt kell mondjam, hogy ez a rendszerváltás legendája. Ila lett volna ilyen, én ott lettem volna. Gazdasági szempontból az ürességtől kongó államkassza viszont valódi nehézségeket okozott. É tekintetben az Antall kormány nagyon nehéz örökséget vett át, ráadásul leltár nélkül. Így, bizony nehézségeket okozott államigazgatásban járatlan politikuskoknak.*

- 1990-ben a reformkommunisták vagy azok, akik közel álltak önhöz, miért nem mondták ki, hogy az MDF kormány kényszerpályán mozog?

- *Én ezt ki akartam volna mondani, de az MDF-et elriasztották a reformkommunistákkal. Emlékezzen rá, akkor agyalták ki azt, hogy van egy Antall-Pozsgay paktum. Az SZDSZ azzal riogatta az MDF-et, hogy majd bevarrunk henneteket ebbe a paktumba. Utána kérdezzük meg, most (1994-ben) kivel kötöttek koalíciót. De ez inkább az elriasztás stratégiája volt, azért, nehogy egy komoly nemzeti erő összefőjön.*

- Esetleg kívánta a Nemzeti Demokrata Szövetségbe összegyűjteni az MDF-ből kiszakadt vezető személyiségeket? Gondolok itt elsősorban Bíró Zoltánra.

- *Igen, de nem ez volt a fő cél, hanem a nemzeti centrum megteremtése.*

- 1994-ben nem jutottak a parlamentbe...

- *Ekkor bizonyosodott be a legkeservesebben számomra, hogy a parlamenten kívüli erőknek alig van lehetősége parlamenti szerephez jutni, hiszen elzárják előlük a nyilvánosságot. A pénztelenség, a ninetelenség, az infrastruktúra hiánya ezzel a következménnyel jár.*

- 1997-ben érezhető volt, hogy ön közel került az MDF-hez. Idén pedig elfogadták az ú.n. Lex-Pozsgayt.

- *Több mint egy éve kerestem meg a pártvezetés és kérték, hogy vegyek részt a program kialakításában. Később szóba került az is, hogy képviselőjelöltként induljak az MDF színeiben. Hosszas töprengés után úgy döntöttem, hogy - vállalva a párt szellemiségét - készen állok a megméretetésre.*

- Mi a véleménye a Magyarok Világszövetségének kezdeményezéséről, hogy a határon túl élőknek különleges státuszt kellene adni? Megvalósítható-e ez nemzetközi szempontból?

- *Lehet, hogy lármát csapnak körülötte, de itt a probléma megmaradt, és nem igaz, hogy a világon ilyen megoldás nem volt, hiszen pl. két ország úgynevezett védőnemzeti státuszt is vállalt: Németország a határon kívül élő németekért, Izrael pedig a világban élő zsidóságért. Tehát szó sincs arról, hogy ez most valami új gondolat lenne. Az más dolog, hogy azonnal lecsaptak rá és elkezdtek az országot riogatni, hogy itt mit akar az MSZ? Semmi mást nem akar, mint, hogy méltósága legyen minden magyarnak, aki a Kárpát-medencében él. Most nem törvényt terjesztettek elő, hanem egy ötletet, amiről most már nem szabadulhat a következő törvényhozás.*

- Van esély arra, hogy az újonnan felálló kormány, tud ezzel érdemben foglalkozni?

- *Ezzel érdemben kell foglalkozni, ha az Európai Uniót komolyan vesszük.*

Válóczy Ákos - (FOTÓ: Seres Csilla)

**az aszódi
PETŐFI SÁNDOR GIMNÁZIUM ÉS GÉPÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLA
pótfelvételit hirdeti:**

• **hatosztályos gimnáziumba:** 1998. május 23-án 10 órára

Felvételi tárgyak: magyar nyelv- és irodalom, matematika.

Felvételi mentesség: kitűnő és jeles tanulmányi eredmény esetén.

• **négosztályos általános tantervű gimnáziumba**

Felvételi vizsga nincs.

Érettségi után egy év alatt *számítástechnikai szoftverüzemeltető* szakképesítést szerezhet.

52 4641 03 OKJ. sz.

További, szakirányú érettségi utáni képzések:

• Egy éves képzés keretében *közlekedésgépész (autószerelő) technikus* képzés: 311 - 1 OSZJ. sz.

• Egy éves képzés keretében *gépgyártástechnológiai - számítástechnika technikus* képzés:

11 - 0803 OSZJ. sz.

Érdeklődni: ☎ 2170 ASZÓD, Halvani út 3. címen és ☎ (28) 400-006 telefonszámon lehet.

A s z ó d, 1998. április 22.

Paksi Ferencné sk. - igazgató

EGYESÜLETI HÍREK

A SZEKTÁKRÓL

cimmal tartott előadást 1997. július 3-án Tóth Péter László a Vigyázó Kör (Egyesület Turáért) ülésén. Az előadó részletesen foglalkozott a vallási alapkérdésekkel, a katolikus hittel. *„Amikor a keresztény embert hívőnek nevezik, akkor ezzel elismerik elkötelezettségét. Ez nem eselleges, pillanatnyi döntés. A keresztény nem hiszékeny, aki akárcikről akármikor akármit elfogad. Ő teljes egészében annak kötelezi el magát, amiben hisz: annak nyomában, akiben hisz.”* *„Hinni annyit tesz, mint valakinek a szavához ragaszkodni, egészen addig a pontig, hogy az ember teljes életét ehhez alakítja.”* *„Senkit nem lehet kényszeríteni, hogy higgyen, viszont nem lehet megakadályozni abban sem, hogy hívővé váljon.”* A hitben való közösség, az Egyház, kezdetől fogva állandóan fenyegetett volt, feszültség mutatkozott egyes kérdések megítélésében. Kialakultak az első eretnekségek, Egyháztól leszakadók: gnosztikusok, nesztoriánusok, monofiziták, stb. A 49-ben tartott jeruzsálemi zsinaton győzött az egység szelleme. 1054-ben leszakadt a keleti egyház, majd a reformáció kora óta - Luther, Kálvin és Zwingli vezetésével - szakadtak ki nagyobb közösségek az egységből. Napjainkban komoly törekvések vannak az egység helyreállítására. Az **Egyházak Ökumenikus Tanácsa** számos keresztény közösséget egyesít magába és Róma felé is keresi a kapcsolatot. Az egységre való törekvéssel egyidejűleg folytatodnak a leszakadások, létrejönnek új egyházak, szekták.

A szekták előretörése nemcsak Magyarországon tapasztalható, hanem világjelenség. Terjedésük okára többféle magyarázat is található. Érzelmileg elszegényedett világban élünk s ennek ellenhatásaként sokan, elsősorban a fiatalok, jobban vágyanak a misztikum után. Ezt a vágyat a szekták jobban kielégítik, mint a nagy vallások. Az útkereső fiatalok számára a szekták egyszerű „megoldást” ajánlanak, könnyen „emészthető illúziókat” kínálnak. *„A sokszor fásult hagyományos egyházi közösségekkel szemben jobban törekszenek arra, hogy élményt nyújtsanak összejöveteleiken. Jól élnek a parapszichológia credményeivel”.* Vannak egyéb okok is a szekták terjedése mögött. *„A szcientológia, a krisnás ISKCON, a minizmus, a jehovizmus és a hangzatos nevű kisebbség nagyobb szekták mögött gazdasági érdekeltségek, nagyon is valós konszernek, trösztök rejtőznek, amelyek vallási eszmék álarcaiban gazdasági, sőt, - lehetőség szerint - politikai világhatalomra törekednek.”*

A szekták fogalmát legegyszerűbben úgy lehetne megfogalmazni, hogy *„olyan vallási közösségek, amelyek valamely nagy kultúra vallási közösségének tanáiból és gyakorlatából származtatják magukat, de azzal mégsem kívánnak azonosulni.”* Lehet úgy is fogalmazni, hogy a szekták legfőbb ismertető jele a „kontra jelleg”, a kiindulásul vett vallási közösség hátbatámadása. A szektákra jellemző az elkülönülés, igen lényeges a vezető személye. *„A szekták modern rabszolgaságot hoznak magukkal, lelki fasizmus veszélyét rejtik magukban, ami a személyiség feladásához vezethet.”*

A Logosz Munkacsoport tanulmánya három csoportba sorolja a szektákat: keresztény, álkeresztény és nem keresztény. *„Keresztény szekták - mint a Hit Gyülekezete - esetében a kiindulópont ugyan a zsidó-keresztény kinyilatkoztatás, ám a nem is titkolt fő cél: a hagyományos kereszténység, a történelmi egyházak kiméretlen bírálata. Vannak olyan szekták - mint a Jehova tanúi - amelyek szintén hivatkoznak a Szentírásra, azonban igen lényeges pontokon eltérnek a kereszténység alaptanításától, ezért ezeket álkeresztény szektáknak nevezzük. A nem keresztény szekták - mint a krisnások - nem a keresztény vallások köréből származnak, de hasonló jegyeket viselnek, mint az előző két csoport tagjai.”*

A szekták minősítésénél fontos fogalom a **destrukтивitás**, az értékrombolás, a jogi és erkölcsi értékek semmibevétele, a más közösségek kultúrájában kiértelmités tönkretétele. Egyes szekták gyakran lélektani kényszert, olykor valóságos „agymosást” alkalmaznak. Lélektanilag ártalmas bűntudatot és aggodalmakat váltanak ki, vagy kiszakítják tagjaikat a közösségükből, családjukból. Úgy is lehet fogalmazni, hogy *„a destruktív szekták teljes egészében az ellenkezőjét valósítják meg annak, amit a történelmi kereszténység eszményként hirdet a 20. század végén”.* *„A szekták hosszú távon nem a kereszténység meggyengülését idézik elő, hanem a társadalomét. A destruktív szekták az ember lényé mélyén rejtő rabszolgotartó hajlamot legitimizálják; leigázzák, uniformizálják a társadalmat.”*

Néhány magyarországi szekta: Jehova tanúi, Adventista egyház, Új apostoli egyház, Krisna tudatú hívők közössége, Hit Gyülekezete, Élő Isten gyülekezete, Krisztus követői, Isten egyháza, Arany rózsakereszt vallásközössége, Shan-buddhista közösség, Teljes evangéliumi keresztény közösség vagy Mahanaim-gyülekezet, stb.

Községünkben időnként a Jehova tanúi és a Hit Gyülekezete tagjaival lehet találkozni. 1997 júniusában a Hit Gyülekezete egy csoportja tartott toborzást a Piac téren. A Gyülekezetről az említett tanulmányban azt olvashatjuk, hogy *„szekta jellegét az egyház folyamatos történetének merev tagadása és az ökumenizmus teljes hiánya bizonyítja.”* *„A csoport tagjai eleinte az Isten Gyülekezete elnevezésű közösségen belül tevékenykedtek, majd a nyíregyházi alapítású, metodista jellegű Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséggel és külföldi szabadkeresztény közösségekkel kerestek kapcsolatot, végül 1989 májusában nyerték el a törvényes elismerést. Kiadványaikból kiderül, hogy a külföldi újpünkösdi mozgalommal állnak rokonságban.”* *„Ez a gyülekezet a maga létét a történelmi egyházak, főleg a Katolikus Egyház elleni kritikával kívánja megalapozni.”* *„A Hit Gyülekezet saját tagjait prófétáknak és szenteknek - üdvösség várományosának - tekinti, épp ezért is van az, hogy nem hajlandó párbeszédet kezdeni más, úgymond, hívős közösségekkel, akiknek sorsa kárhozhat.”* *„A Hit Gyülekezete új keresztény életstílust: örömet, 'hővölködést', sikert, gazdagságot hirdet, ezért is vet be minden élménykellő eszközt: éneket, zenét, táncot, extázist.”* *„A betegséget Isten büntetésének, a gyógyulást a Szentlélek jelennek tekinti.”*

Minden katolikus ember számára figyelmeztetőek Németh Sándornak, a Gyülekezet vezető lelkészének szavai: „... a Sátán szolgálóval van nekünk birkózásunk. A gonosz angvallal, a Magyarok Istenével, királynőjével. Meg vagyok győződve arról, hogy a Miasszonyunk amely (!) elfoglalja az országot a Sátán céljai számára.” (Új Magyarország 1997. július 23.) A vezető lelkész a Népszabadság c. lapban megjelent interjúban azt nyilatkozta, hogy annak idején a Gyülekezet döntött a „Szabad Kezdeményezések Hálózatának” párttá alakulásáról: „Az SZDSZ alakuló ülésén mintegy 800-an vettek részt, közülük legalább 450-en gyülekezetünkhöz tartoztak. A jelenlévők több mint fele.” („Az SZDSZ ellenezte a kormányt a káttákkal kötendő megállapodását és bejelentette, hogy a parlamenti ratifikálásakor ellene fog szavazni.”)

„A szekta fogalom egyszerűen a latin secta szóból származik és meghatározott iskolai irányzatot jelent, ahol kiemelt szerepe vannak annak a tanítónak, aki köré a tagok csoportosulnak.” „Feltűnő a szekták elhatárolódása mindennemű dialógustól. Ez persze érthető, hiszen doktrínájuk lezárt és megfellebbezhetetlen.” „...jóllehet vallási igényt elégítenek ki, ezt nagyon fogynak, sokszor károsan teszik.”

Mi a szektásodási hullám ellenszere? Mit tehet a család? Mit tehet az iskola?

„A fiatalok akkor menekülnek a szekta karjaiba, ha megláztak a családi kapcsolataik. Különösen a kollégisták vannak veszélyeztetett helyzetben, akik partra vetett halakként vergődnek a személytelen intézet keretei között. Épp ezért a szülők legfőbb feladata a kapcsolattartás”, „... a szülő ne szakítsa meg a kapcsolatot gyermekével, hanem hagyja nyitva előtte az ajtót a visszatéréshez.” „A megelőzés szempontja azt jelenti, hogy a családnak érzelmi háttérrel kell biztosítania a felnövő nemzedék számára.”

„Az iskolának számolnia kell a lelkiismereti szabadság elvével. Ezért nem helyes a diszkrimináció a kirekesztés, a szektás gyerekek kiutalása. Ugyanakkor azt sem teheti meg az iskola, hogy szó nélkül elmegy a szekták destruktív jelensége mellett. Ha egy gyerek ilyen szektához kötődik, annak itt is jelző értéke van: a gyerekek közösség-igénye van és azt nem elégíti ki sem a család, sem az iskola.”

A szektákkal kapcsolatban ajánlott könyvek (pl.: Tarnay Brunó: Katolicizmus és kultuszok, Giuseppe de Rosa: Vallások, szekták és a kereszténység), tanulmányok (pl. a Logosz Munkacsoport anyaga; Ursula Zöpfel: Tájékozódás szekták ügyében) és újságcikkek (Szabó Ferenc: Párbeszéd a Hit Gyülekezetével - Távlatok 94/5.; Czene Gábor: A Hit Gyülekezete nem akar politikai hatalmat, Riport Németh Sándor vezető lelkésszel - Népszabadság 1997. március 7.; Magyar Bertalan: HIT-gyűlölet Interneten, Süt az elvakult Róma-ellenesség - Új Magyarország 1997. július 12.; Molnár Balázs: The Greatest Hit - Demokrata 1997. július 17.; Dienes Erzsébet: A Hit Gyülekezetének hite - Új Magyarország 1997. július 23.). **1997. július 25. Kuti József**

IN MEMORIAM GERGELY FERENC

A Szűz Máriáról Nevezett Magyar Ferences Rendtartomány tudatja, hogy:

GERGELY FERENC

a pesti Ferences Templom orgonistája,
a Ferencrend konfrátere,
a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola ny. tanára,
Kossuth-díjas orgonaművész,
a Nagy Szent Gergely Rend Civil Osztályának lovagja,
mindannyiunk kedves Feri bácsija.

„1998. március 18-án, a hosszas szenvedési türelmesen elfogadva, szentségekkel megerősítve, visszaadta lelkét teremtőjének. Életének utolsó perceit is a szeretetteljes törődés, az önmagáról megfeledkező, másokon való segíteni akarás jellemezte.” (részlet a gyászjelentésből)

Hála Istennek, hogy tanárom volt. A legnagyobbak közül való, - mindenben. Művészi tudásban, szerénységben, hűségben, emberségben. Azon kevesek közé tartozott, akik lényükkel világítanak. Az alázat nála, Isten és ember iránt, természetes volt. Magyarság szeretete, magyarság tudata példamutató.

Ahogy lenni szokott, halála után még inkább előjönnek a tőle hallott mondatok, a rá jellemző mozdulatok, minden vele kapcsolatos élmény.

16 éves korától volt megszakítás nélkül kántor, templomi orgonista. A legkeményebb időkben is vállalta egyházzenesz mivoltát. Talán egyedül volt az országban, akinek - nyilván hatalmas tudása miatt - eltűrték, hogy mint akadémiai tanár kántorizáljon. Évtizedekig tanított a kántorképzőn, egyházkarnagy képzőn.

Talán nem is tudta, hogy hány kántornak ad hitvallásával bátorítást, biztatást. Ő, a nagyhírű orgonaművész, kollégájának tekintette a legkisebb falu kántorát is. Örömmel járta az országot, és adta felejtethetetlen hangversenyeit.

Mi turaiak is gyönyörködhattunk muzsikájában, improvizációjában. 1996-ban a Millecentenáriumi évet az ő vizkeszti hangversenyével nyitottuk meg. Nagyszerű érzés volt vele együtt muzsikálni. Többször kísérte énekkaraimat, utoljára itt Turán. Fülembe cseng az elismerő mondata: „Kitűnő énekkarod van.”

Drága Feri bácsi! Megköszönünk Istennek, hogy nekünk adott. Nyugodj békében.

„Panaszomat Uram, örömeimre váltottad, leoldottad vezeklőruhám és örömmel övezte körül. Hogy lelkem énekeljen Neked, és ne hallgasson soha, Uram. Istenem mindörökké dicsőítelek.” (Zs. 30. 12-13)

Gergely Ferencet 1998. március 31-én Paskai László bíboros temette a Pesti Ferences Templomban.

Tóth Péter László
kántor

EGYHÁZKÖZSÉGI HÍREK: 1998 május 10-én lesz az ELSŐÁLDOZÁS. 80 fő részesül majd a szentségben, akik között néhány felnőtt is lesz. Elsőáldozók lehetnek mindazok a gyermekek, akik időben jelentkeztek és legalább két éven keresztül jártak hitoktatásra és minden vasárnapi Szentmisén jelen voltak. A felnőttek külön jelentkezés alapján járulhatnak majd az oltárhoz.

A MUZSIKA SZÁRNYÁN

EGY DÉLELŐTT FEKETE LÁSZLÓVAL

FEKETE LÁSZLÓ "visszatérése" a nyilvánosság elé nagy évfordulókhoz kapcsolódott. A honfoglalás 1100. évfordulóján ünnepelte 80. születésnapját, zenei pályafutásának 60. és turai tartózkodásának 30. évfordulóját. 1996-ban egy tavaszköszöntő májusi és egy karácsonyköszöntő decemberi koncerttel, idén pedig nőnap, zenei darabokból és szindarab jelenetekből válogatott, összeállításával örvendeztetette meg nemcsak a turai közönséget. Hiszen számos tanítványa volt pl. Galgahévizen is. A 60 éves munka tanítvány-gyümölcsei szétáramlottak az ország zenei vérkeringésébe, s tehetik majd a jövőben is, hiszen - ha ma már csak lakásán is - még napjainkig is tanít Laci bácsi. A nemcsak emlékként őrzött, hanem a ma is gyakorlott mesterség kezdeteiről, a csúcspontjára jutott pályá örömeiről-nehézségeiről kérdezték Laci bácsit a Turai Hírlap új munkatársai.

Seres Tünde

Régel kilenc óra után néhány perccel csöngettünk Laci bácsi házában. Felesége nyitott ajtót, majd bevezetett a nappaliba. Néhány pillanat múlva Laci bácsi bejött, elnézést kért a rövid várakozásért, a vasárnapi előadást készítette elő. A beszélgetés megkezdése előtt bemutatkoztunk, majd az életpálya legfontosabb eseményeinek felelevenítésére kértük. Különös tekintettel a turai eseményekre voltunk kíváncsiak.

- Meséljen életéről, pályája meghatározó eseményeiről!

- Szüleim a Palócföld egyik központjában, Pásztón laktak. Én 1916-ban születtem Budapesten. Itt jártam elemi iskolába, majd Egerben a Ciszterciák Gimnáziumában tanultam. Ezek az évek meghatározóak számomra a mai napig. Jászberényben a Tanítóképző Intézetben tanítói és kántori képesítést kaptam, majd Budapesten, a Zeneakadémián végeztem zenei tanulmányokat, ahol Egyházkarnagyi diplomát kaptam. Olyan nagyíró zenészek tanítottak, mint Bárdos Lajos, Forrai Miklós, Vásárhelyi Zoltán, Dr. Werner Alajos. Néhány előadást még Kodály is tartott. A pályára 1936-ban léptem Pásztón, ahol egyhangúan választottak kántorrá, majd az elemi és polgári iskolában kineveztek ének-zene tanítónak. Azonnal nekiláttam kórusok szervezéséhez, vezettem még a tűzoltózenekart is.

- Úgy tudjuk, az akkor megüresedett kántori állásra is pályázott. Mi ebben a való?

- Valóban, ide készültem, de közben megüresedett az Egri Egyházmegye második legjobb kántori állása Jászárokszálláson, ezért végül oda jelentkeztem. Az egyháztanács 45 tagja közül kétharmados többséget szereztem, a meghallgatás és szavazás után. Megválasztottak tehát főkántornak. Szükség volt még az Egyházmegye jóváhagyására, ami 1939. december 24-én megérkezett. Megkezdhettem végre ottani tevékenységemet. Megszerveztem a Szent Cecília Kórust, amely vegyesekarként országos hírnévre tett szert. Kineveztek a polgári iskolába ének-zene tanárnak, de sokszor helyettesítettem humán és reál tantárgyak tanárai is.

- A háború kitörése után mi változott?

- Nem sok minden, hiszen az első másfél évben sokat nem éreztünk belőle. Ugyanakkor nagyon sok híres ember, köztük jeles zenészek is, az ország elhagyására kényszerültek.

- Szolgált katonaként a háború ideje alatt?

- Kissebb megszakításokkal hat évig és három hónapig szolgáltam katonaként. Ez megakadályozta munkám folytatásában. A haza szolgálatát azonban fontosnak tartottam. Kassa bombázása után, 1941 nyara végén kerültem a frontra. Ezred hírfőnökként szolgáltam.

- Volt közvetlen életveszélyben?

- Tudja, két évnél tovább voltam a fronton, az alatt sok minden történt. Támadás, majd visszavonulás. Hírfőnökként bizony a tűzvonalban kellett lennem. Sok társam odaveszett. Az én halálmhírem is elterjedt, de szerencsémre életemben maradtam.

- A háború után visszatért Jászárokszállásra?

- Igen. 1945 Pünkösdkor térhettem vissza. Egy hónap alig telt el, és újra működni kezdett a Szent Cecília kórus. Szent István napján már "de Angelis" misét énekeltünk, október 14-én pedig egyházzenei hangversenyt rendeztünk, ahol sikeresen szerepeltünk. Ezek a fellépések folytatódtak, szinte minden hónapban felléptünk és a korabeli szaklapok (Magyar Kórus, Magyar Dal) mindig elismerően írtak rólunk. 1948-ban felőrs önálló műsorral felléptünk a Magyar Rádióban.

- Tanított még iskolákban?

- Polgári foglalkozásom ének-zene tanár, ezért természetesen tanítottam a polgáriiban. Ezen kívül egyre többször színpadra alkalmazott darabok betanításával is foglalkoztam. Szintén 1948-ban a "Légy jó mindhalálig" c. Móricz művet játszottuk. Ez a nagy siker már közel három év munkájának gyümölcse volt. Nagy zenés darabokat rendeztem. Pl. Schubert: Három a kislány, Kodály: Háry János, Kacsók: János Vitéz, Farkas: Csínom Palkó, ... Gül baba, ... Erős János, ... Bécsi Diákok, ... Mézes kalács, ... Csárdás királynő, stb. és sok más. Főleg nagy ünnepek kapcsán, de később "megrendelésre" is készültek előadások. Külön szívesen emlékszem a Móra Ferenc művéből készült "Szánkó" c. filmre, amelyben színjátszós gyerekeimmel együtt dolgoztunk 1955. januárjában a budapesti Hunnia Filmstúdióban.

- Úgy tűnik, akkor volt pályája csúcspontja.

- Talán ezt is lehetne mondani. Minden tekintetben a háború utáni tíz év sikereiben teljesültek korábbi elképzeléseim.

- Mégis másutt folytatta pályafutását...

- Az utolsó hónapokban egyre jobban ellenem fordult a kommunista vezetés. Rendszeressé váltak a zaklatások, majd kényszerítettek kántori állásom elhagyására. Ekkor búcsúhangversenyt rendeztem a "Muzsika szárnyán" címmel, amelyben népdaloktól kezdve a reneszánsz, a barokk, a klasszikus, a romantikus és a mai kor zenéjéből válogattam. Ezután elbúcsúztam a közönségtől. Ugyanezt tettem a templomi misék után és fájó szívvel, de távoztam közülük.

- Hol tanított ezután?

- A Szolnoki Művelődésügyi Osztály felhívására, elvállaltam a tiszafüredi gimnázium, leány és fiú általános iskolák ének-zene tanítását, énekkarainak megszervezését és vezetését 1955. augusztus 1. hatállyal.

- Ott elfogadták? Tudták, ismerték az ön multját?

- Azt hiszem elfogadtak, hiszen munkámat a dokumentumok alapján jól végeztem. (Szerk. megjegyzés: Valóban rengeteg újságcikket, iskolai, tanácsi elismerést őrzött meg az interjúalany.) Folytattam a színjátszócsoport szervezését. Ez is sikeres előadásokkal örvendeztette meg a helyi közönséget. Később a megye körzeti karnagya lettem Tiszafüred-Kunhegyesi járásban. Volt olyan év, amikor a járás összes kórusa 500-600 fővel szerepelt irányításommal. Ezek feledhetetlen élmények. Számos neves művész adott a térség a zenei életnek, akik a kezem alól kerültek ki - többek között az Operaházig - Pl.: Bordás György, Farkas Bálint, stb.

- Mikor került Turára?

- 1965-ben jöttem ide. Adódott ez a lehetőség és éltem vele, mert testvéreim Budapesten laktak. Szerettem volna közelebb kerülni hozzájuk. Korábban is pályáztam ide, mint mondtam, de akkor máshogyan alakult.

- Turán hol tanított?

- Az általános iskolában tanítottam, ahol kialakítottam a megyében első, országos hírű ének-zene szaktantermet. Ebben saját készítésű, országosan díjazott, mechanikus, elektronikus, képes, rajzos, szemléltető eszközök voltak. Ezek ma is működőképesek. Tanítottam ezen kívül a Mezőgazdasági Szakközépiskolában is.

- Milyen énekkar volt a 60-as években?

- Általános iskolások alkották az énekkart, ez körülbelül 120-130 főt jelentett, ami megyei szinten a legnagyobb létszámú volt. Külön alsótagozatos kamarakórus, kis zenekar és szakközépiskolai kórus is létezett.

- Milyen munkát végzett még településünkön?

- A már említett szaktanterem kapcsán, egy nemzetközi audiovizuális konferencián Pest megyét képviseltem. 1970. június 23-tól 27-ig tartott és léger adott neki otthont. Ott tartottam egy előadást "Modern szemléltető eszközök az általános iskolában és a gimnáziumban" címmel, színes diáképekkel, amelyeket én készítettem.

- Kórusvezetői tapasztalata, milyen dicsőséget hozott Turának?

- Ebben az időszakban általában minden kórusversenyen arany minősítéssel szerepeltek kórusaim, mind megyei, mind pedig országos szinten. Felléptünk a Zeneakadémián, a rádió által közvetített Éneklő Ifjúság-i hangversenyeken, a tv-ben és számos alkalommal külföldön is. (Szlovákiában, Lengyelországban, Jugoszláviában, Ausztiában. Tehát Budapesttől Pécsig, Debrecenről Sopronig, a Balatontól az Adriai-tengerig, a Magas-Tátrától az Alpokig.)

- Zeneiskola is volt valamikor...

- Így van, volt zeneoktatás a Hatvani Zeneiskola felügyelete alatt. A tanulók itt zeneelméletet, szolfézszt, és különféle hangszeres zenét tanulhattak, volt olyan esztendő, hogy 120 tanuló tett sikeres vizsgát. Tanítottam többek között szolfézszt, blochfőtét, furulyát, zongorát, gitárt, harmonikát. Félévkor és év végén pedig vizsgahangversenyek voltak, majd osztályzatot és bizonyítványt kaptak. Sajnos ez az iskola már megszűnt.

- Fájjalja?

- Igen, mert sok tehetséges gyermek tanult itt és ma is biztos sokan tanulhatnak.

- Színjátszás, színpadi művek, rendezés?

- A 60-as években gyakran volt még előadás, de a helyi vezetők - különféle indokokat soroltak ellenem - nem támogatták ezt a tevékenységemet. Ha mégis sikerült előadást szervezni, akkor is csak hétköznap koradélutáni időszakban volt szabad terem a művelődési házban. Az "Erős János" c. előadás például négyszer lement minden tiltakozás ellenére is.

- És lassan, de mégis eljött a rendszerváltás. Hozott-e valamilyen változást az ön számára?

- Az én életemben nem sok változást okozott. Azt hiszem, ha a háború után történt volna, akkor sokkal látványosabb, eredményesebb lehetett volna az országnak és nekem is.

- Manapság mivel foglalkozik?

- Zenélek a magam örömeire. Van néhány tanítványom, akik zongorázni, gitározni, harmonikázni, furulyázni tanulnak, nagyon aranyosak, kedvesek, tehetségesek.

- Volt mostanában két, nagy sikerű koncert. Hogyan készült ezekre?

- Nyugdíjba vonulásom óta, minden évben volt hangversenyem. Hogy hogyan készültem ezekre? Sajnos nem a zene vette el a legtöbb időt, hanem a díszlet elkészítése. Nézze! (mutatja a kezét) Így néz ki. Így nagyon nehéz zongorázni. Egyébként úgy próbáltunk a fiatalokkal, mint sok-sok éve, és így jöttünk össze. Ezt követték a fellépések. Sikerült jól összehozni.

- Azt hiszem, egy ilyen életpályára lehet mondani, hogy jó értelemben vett megszállottság motiválta.

- Nagyon szerettem és szeretem, amit csinállok. Ez keveseknek adatik meg. Valóban szükséges az elhivatottság, a szakma szeretete. Életem így egész, így teljes.

Beszélggettünk még, vagy fél órát. Mindent, amiről említést tett egyben megmutatott dokumentumokban is. Gazdag gyűjtemény: kivágott és felragasztott újságcikkek, plakátok. Láttunk még egy hatalmas videókazetta- és diagyűjteményt is, amiről megtudtuk, hogy a nyári hetek pihenésén készített fotókat és amatőr filmeket tartalmazza. Feleségével, a mindig biztos segítő háttérrel nyújtó társsal, együtt bejárták az Alpok legnagyobb hágóit, szurdokait, vízeséseit, a Trigláv, Grossglockner, Jungfrau, Montblanc csúcsait, felkeresve a zeneirodalom nagyjainak emlékhelyeit. Szlovénia, Ausztria, Olaszország, Svájc, Franciaország, stb.: összesen 17 országot. Megnéztük az otthoni zeneoktató termet, amely némely zeneiskolának ma is dicsőségére válna. Laci bácsi magas fokú pedagógiai, zenei felkészültségével szolgálta községünket annyi éven keresztül. Aktív szervező közösségi munkásságával kivívta az emberek megbecsülését és szeretetét. Nyugdíjas éveikhez kellemes nyugodt pihenést, jó egészséget és a zenei életben további sok sikert kívánunk Laci bácsinak!

Válóczy Ákos - Pásztor Szilvia

Fotó: SERES Csilla

I. ORSZÁGOS FOTÓHÉT TURAI RENDEZVÉNYE

Közel 150 kép érkezett a helyi pályázatra

1980-ban, Franciaországban a Paris Audiovisuel indította el azt a rendezvénysorozatot, amely a Párizsi Fotóhónap címet kapta. A már első alkalommal is 80 ezer látogatót megmozgató akció a köztudatba emelte a fotózást, mint XX. századi művészeti ágat, társadalmi eseménnyé tette a fotókiállításokat, amelyek látogatottsága sokszorosan meghaladja a Fotóhónapon kívüli tárlatokét. E példa nyomán vetődött fel a szervezők és a kiállítók körében egy országos fotóhét megrendezésének gondolata Magyarországon is, amely pozitív fogadtatásra talált a Magyar Fotóművészek Szövetségénél, a Fényképész Ipartestületnél, a MAFOSZ-nál, valamint a fotózást oktató intézmények vezetői, a fotogalériások és a fotózásban érintett szaktekintélyek körében is.

Az Országos Fotóhét kettős profilú esemény volt: egyrészt kimondottan kulturális seregszemle, ahol fotókiállítások, pályázatok, kiadványok és médiatámogatás segítette minél nagyobb körben népszerűsíteni a fotóművészetet a nagyközönségnek, másrészt merkantis jellegű, hiszen - párhuzamosan a kulturális programmal - a magyarországi fotóforgalmazási és fotógyártó cégek akciókkal ösztönözték a fotózási szokások erősödését.

Az április első hetére tervezett Országos Fotóhét ajánlata megérkezett a turai Napraforgó Gyermekek Fotószakkörhöz is, ahol hamarosan megszületett a döntés arról, hogy a szakkör eddigi munkáinak gyűjteményes kiállításával részt vesz a rendezvényen. Ekkor még úgy tűnt, hogy az iskola előterében lesz alkalmas helye a kiállításnak. Ez a gondolat aztán tovább érlelődött, hiszen ekkor még a művelődési ház nagytermében látogatható volt az a katonaképekből összeállított, több száz fotóból álló nagyszerű kiállítás, amelyet a művelődési ház gyűjtött össze a községben a szabadságharc 150. évfordulója tiszteletére. Mészárosné Seres Csilla fényképész Tura képekben c. 26 darabból álló képei is helyet kaptak a művelődési házban a Magyar Polgármesterek II. Világtalálkozójának vendégeit üdvözölve. A művelődési ház, valamint Seres Csilla és jómagam, a gyermek fotószakkör vezetője hamarosan megállapodtunk abban, hogy ezt a nagyszerű kiállítást nem szabad lebontani, hanem kibővítve a szakkör anyagával, - amely 120 képet, 14 tablót, 8 albumot tartalmazott - kell a kiállítást újból összeállítani és bemutatni. Ehhez csatlakozott még Seres Csilla újabb 24 darab fotója Turai arcok címmel. A közös vállalkozás - mely gazdag,

de annál eklektikusabb anyagot jelentett - az első megközelítésben kissé veszélyes akciónak tűnt, de úgy éreztük, hogy a turai fotósok ezzel a rendezvénnyel tartoznak községünk első nagy fotósának, Sára Sándor filmművészenek. Ő az 50-es években itt Turán kezdte el fotós tevékenységét, amely aztán a filmezéshez vezetett el, jelenleg pedig a Duna TV elnökségét jelenti.

A kiállításon, mint érdekesség, megtekinthető volt a gyermek fotószakkör 25 darabból álló fényképezőgép gyűjteménye is, és - éppen Sára Sándorra gondolva - az a század elejéről származó néma mozigép is, amelyet az akkori idők helyi fényképésmestere, Tyukodi készített. Maga a gép teljesen házilag készült, a lencseházakat paradicsomos konzervdobozból, a fényforrást egy vasutas lámpából, az áttételeket pedig kerékpárláncból alakította ki a mester. Aztán esténként a hóna alá vette a gépet és az akkor még szinte mindenütt fehér falakon megjelentek mozgóképei. Az emberek ijedten futottak el a mozdony, vagy éppen az ömlő víz előtt. Ezek után persze mindenki úgy vélte, hogy a fotógráfus mágikus hatalommal rendelkezik.

A kiállítást, amelyen több mint százan vettek részt, Kresz Albert fotóművész nyitotta meg. Róla annyit kell tudni, hogy 1962-ben végezte el a Magyar Iparművészeti Főiskola szövetanyag tervező művészi szakát. Fotósként 1965-ben mutatkozott be az Ifjúsági Magazin fotóriporterként. Később tanított a Képző- és Iparművészeti Szakko zépiszkolában, majd 1994-től a Gödöllői Agrártudományi Egyetem tanára és az egyetem fotószakkörének (Duflex Fotóstúdió) vezetője. Munkásságát sok egyedi és csoportos kiállítás fémjelzi Magyarországon és külföldön is. Számtalan elismerés és díj birtokosa.

Kresz Albert, megnyitott beszédében mindenek előtt Sára Sándor turai és országos tevékenységére emlékeztetett, majd a kiállítók és kiállítászerve-

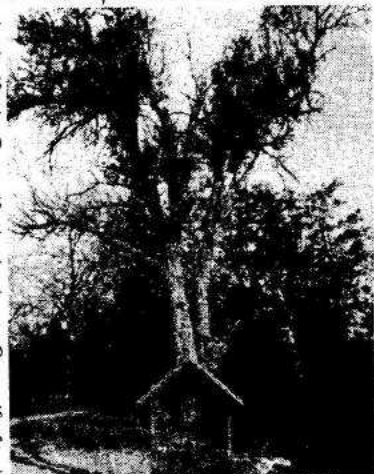

FOTO: KRESZ Albert

zők munkájáról nyilatkozott elismerően. A fotóművész értékelte ezután azt a helyi pályázatot, amelyet a fotóhét tiszteletére írtak ki a szervezők.

A pályázaton bárki részt vehetett a község lakói közül, a családi élet, a község élete és a gyermekélet témában. A zsűrinek, amelynek a "pártatlan" elnöki tisztét Kresz Albert töltötte be, az alkotók közel 150 képét kellett áttekintenie. A döntés értelmében végül is a legjobbnak **Dolányi Anna (1.), Éliás Zoltán (2.)** és **Kerek Tímea (3.)** egy-egy alkotása bizonyult. (A fotókon!) Ők a díszes oklevél mellé a Csilla Foto és a gyermekszakkör ajándékait vehet-

Foto: DOLANYI Anna (1. hely) Hartman Attiláné, Kis Ernőné, Lukács Vilmos, Nagyné Varga Éva, Farkas Ildikó, Piroska Ákos, Szilágyi Szabolcs, Szungyi Balázs, Tóth Andrásné, Zágoni István és Szilágyi Józsefné. Érdeklődésüket és munkájukat köszönet illeti. A megnyitó ünnepség ezután ünnepi műsorral folytatódott. Dolányi Anna kicsinyei mutattak be népi játékokat, Diligens Judit szá-

valata hangzott el (Ratkó József Halott halottaim), majd Tóth S. Péter karnagy gyermekkórusa énekelt el egy dalsokrot nagyon színvonalasan.

A fotópályázat témáinak és az ünnepi megnyitó műsor programjának összeállításában szerepe volt annak, hogy vendégünk, Kresz Albert is fogékony a gyermekélet rezdülései iránt. Hét évvel ezelőtt, az egyik gödöllői óvodában, mintegy három éven keresztül fényképezőgéppel kísérte végig rendszeres bejáróként, tiszteletbeli "óvobácsiként" a gyermekélet fejlődésének és változásának különböző fázisait. Ebből egy sikeres fotókiállítás volt látható annak idején.

A turai fotókiállítás egy hétig volt megtekinthető. Ezzel a lehetőséggel több százan éltek Tura művészetkedvelő polgárai közül.

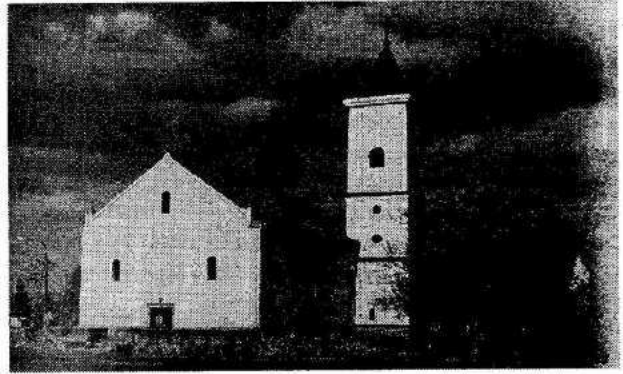
Befejezésül néhány statisztikai adat érdekességként: 38 település 103 kiállítóhelyén (ebből 26 budapesti és 77 vidéki) összesen 107 kiállítást nyitottak meg és 29 rendezvényt szerveztek az I. Országos Fotóhét jegyében (18 Budapesten és 12 vidéken). Pest megyében mindössze két helyszínen voltak rendezvények: Vácson és Turán. Gyermek fotókor az egész országból csak Turáról vett részt, így büszkék lehetünk településünkre.

Takács Pál

Foto: KERÉK Tímea (3. hely)

← Takács Pál, Kresz Albert, Seres Csilla ↓ ELIÁS Zoltán (2. hely)

Csilla FOTÓ TURNA (Kossuth L. u. 4. ☎ 28/467-874)

BALLAGÁSI FÉNYKÉPEZŐGÉP AJÁNLAT:

- HANIMEX VC 3200 (fix fókusz, MANUÁL) : 3.100,-Ft
  - HANIMEX IC 4300 (fix fókusz, MOTOROS) : 6.100,-Ft
  - VIVITAR EZ POINT (fix fókusz, MANUÁL) : 3.900,-Ft
  - VIVITAR BU 40 (fix fókusz, MOTOROS) : 6.490,-Ft
  - CANON PRIMA PX II. (fix fókusz, MOTOROS) : 9.900,-Ft
  - YASHICA ZOOMATE 70 (zoom compact) : 25.550,-Ft
  - NIKON AF 230 (AF MOTOR) : 14.150,-Ft
- FOTÓALBUMOK ■ FÉNYKÉPKERETEK ■ SZÍNES ÉS FEKETE-FEHÉR FILMEK
És EGYÉB FOTÓCIKKEK NAGY VÁLASZTÉKBAN! NÉZZEN BE HOZZÁNK!

EGÉSZSÉGÜGY

HONNAN INDULTUNK ÉS HOVÁ
MEGYÜNK AZ EGÉSZSÉGÜGYBEN

A fenti kérdésre saját élményeim alapján az itt eltöltött 11 év emlékezetes eseményeinek alapján írom le tapasztalataimat - belülről - mint egészségügyi dolgozó. Ugyanazeket a turaiak kívülről, mint "betegek", más szemszögből láthatták, tapasztalhatták. Amikor 1987-ben elkezdtem Turán körzeti orvosi munkámat, három körzeti orvos és egy gyermekorvos dolgozott, mindegyik különböző helyen, lakással egybeépített rendelőkben, egymástól szinte elszigetelten. A védőnők és a fogorvosi rendelés szintén más-más helyen működött. Az ügyeletet a sürgős esetekre hétközben minden orvos saját rendelőjében tartotta, hétvégén felváltva a három rendelőben. Mondanom sem kell, hogy ez mennyi bonyodalmat és nehézséget okozott, hiszen ha az orvos kint volt egy betegnél, csak az ajtón kiírt céduláról tudhatta meg a beteg, hogy sürgős esetben hol érheti utol az orvost, hétvégén pedig még nehezebb volt a helyzet. Tovább fokozta a problémákat a telefon hiánya, a "bepülözött" telefon 16 óra után pedig gyakran még a mentőhívást is több óráig hátráltatta. A betegek ritkán tudták elsősre, hogy ki az ügyeletes, így gyakori volt az összevissza szaladgálás, mire sikerült a betegnek a szükséges elsősegélyt megkapnia. Nem egyszer kellett áramszünet miatt gyertya mellett vizsgálni a beteget, és nem egyszer napokig sem volt víz a rendelőben. A fenti nehéz helyzetet fokozatosan sikerült javítani, mikor az Arany János utcai rendelőben Dr. Baka Gyula, és a Petőfi téri rendelőben Dr. Duliskovich Tibor meg kezdte rendelését, így a kapcsolat javulásával megszervezhettük a hetenként váltott ügyeletet, majd Tóth István polgármester úr irányításával elkészült a lehetőségekhez képest legjobb megoldás: a KÖZPONTI ÜGYELET. Helyiségei a Petőfi téri rendelő épülettömbjében kaptak helyet, megszervezése közel egy éves nehéz, ellentmondásokkal és meg nem értéssel terhes munkát jelentett. Itt kapott helyet a hétközbeni készenléti ügyelet, mely a háziorvosok rendelési idején kívül biztosította azt, hogy sürgős esetben mindig egy helyen, rövid időn belül segítséget kapjon, akinek szüksége volt rá. Ugyanitt indult a hétvégi központi ügyelet, mely Galgahévíz és Hévízgyörk bevonásával, külön ügyeletes kocsival, sofőrrel, és a rendelőben állandóan bent tartózkodó ápolóval biztosította péntek déltől hétfő reggelig az ellátást. A kezdeti nehézségek után hétköznapra is ügyeletes ápolónőket alkalmazott a Polgármesteri Hivatal, így az állandó elérhetőség végre megvalósult. Eközben újabb és újabb rendeletekkel állandóan változtatta a Minisztérium munkánk körülményeit, újabb kötelező továbbképzéseket, szakvizsgákat, felszerelési tárgyakat, stb. írtak elő, melyek miatt pár év alatt az összes körzeti ápolónőnek vizsgát kellett tennie, háziorvosainknak szakvizsgáznuk kellett. 1996. februárjában beindult a negyedik háziorvosi rendelés, mely a zsúfoltságot csökkentve lehetőséget adott a minőség munkára. 1996-ban Dr. Tóth Mária gyermekorvos is belépett második gyermekorvosként a munkába, így itt is javult az ellátás színvonala. Bár a Társadalombiztosító a Szakrendelések kihelyezését nem támogatta és ma sem támogatja, mégis úgy éreztük, szükség van ezekre, így

beindult Dr. Vészi Zsuzsanna foglalkozás-egészségügyi, és Dr. Jánosi Gábor proctológiai rendelése 1995-ben, majd Dr. Hatalyák István belgyógyászati magánrendelése ultrahang-diagnosztikával 1997-ben, s végül, de nem utolsó sorban 1997-ben a várva várt fizioterápiás kezelés és a szemészeti szakrendelés is. Sőt 1998-ban már lehetőség van nőgyógyászati szűrővizsgálat végzésére is a védőnők helyeiben (Dr. Várkonyi Péter végzi). Láthatjuk, hogy a betegellátás nagy mértékben fejlődött, és eddig még nem is beszéltem a modern eszközök beszerzéséről, hiszen minden orvosnak modern EKG készüléke van, számítógépen rögzítjük az adatokat, 24 órás vérnyomásmérő, hordozható ultrahangkezelő gép, vércukormérő, gyógylámpák segítik munkánkat.

Eddig a megtett útról, DE MERRE TOVÁBB ?

A következő lépések már nem a beteg gyógyítását, hanem a betegség kialakulásának megelőzését kellene megcéloznia, hiszen lényegesen könnyebb egy kis elváltozást kezelni, esetleg nem is gyógyszerekkel, hiszen ezek lassan már megmérgezik életünket, hanem diétás tanácsadással, mozgásprogramokkal, lelki tanácsadással, a feszültségek levezetésének - a lazításnak megtanításával-, és még sok hasonló módszerrel. A megelőzésnek már meg vannak a csirái nálunk is, hiszen a foglalkozás - egészségügyi vizsgálatok, a proctológiai, nőgyógyászati szűrések, a 24 órás vérnyomásmérések, a védőoltások, a védőnők tevékenysége - már erre irányulnak, de még nagyon sokat lehetne tenni ezért. Reméljük, majd az Egészségbiztosító is rájön egyszer, hogy olcsóbb pénzt adni a megelőzésre, mint a gyógyításra, vagy az idő előtt lerokkant emberek nyugdíjára. Ha a következő 11 évben az előzőhöz hasonló iramban fejlődik az egészségügy, remélhetjük, hogy ez az álom megvalósul.

Dr. Vészi Zsuzsanna
háziorvos

A TUBERKOLÓZIS VILÁGNAPJA VOLT
MÁRCIUS 24-ÉN...

(Folyt.) Először is a fejlődő országokban, Ázsiában, Afrikában, Latin-Amerikában, - ahol a világ lakosságának túlnyomó többsége él - nem következett be a járvány csökkenése, ezeken a területeken a tbc-s megbetegedések aránya változatlan maradt. Mivel azonban a népesség száma nőtt, a betegek abszolút száma több lett. Tovább súlyosbította a helyzetet, hogy Közép-Afrikában, Délkelet-Ázsiában igen sokan fertőztek HIV vírussal, ezért sok a HIV tbc-vel kombinált fertőzés. A szervezet védekezőrendszerének elégtelensége miatt ezek az emberek a szó szoros értelmében védetleneek, közülük sokan belehalnak a tuberkolózisukba. A HIV fertőzés elterjedtsége okozta az USA nagyvárosaiban is a tbc járvány súlyosbodását. A másik jelentős tényező, hogy az elmúlt évtizedekben jelentősen megnőtt a migráció. Háború és éhség sújtotta területekről százezrek kerestek menedéket békésebb és jobbmodú vidékeken - és vitték magukkal a tuberkolózist. Nyugat-Európa országaiban elsősorban ennek következtében szaporodott meg a tbc-s betegek száma. Egy további ok - és ez részben hazánkra is jellemző -, hogy a tbc járvány visszaszorulása és az ezt hangoztató örömteli híradások következtében lazultak a korábbi hatóságos intézkedések. Egyre többen maradtak el a szűrővizsgálatokról (ebben némileg ludas a sajtó is, amikor a vizsgálá-

tok kötelező jellegét, az elmaradók büntetését a személyiségi jogok megsértésének minősítették). A több hónapig tartó kezelést orvosi tanács ellenére megszakító betegek-nél nem csak a gyógyulás maradt el, de a korábban alkalmazott gyógyszerek is hatástalanná váltak. A siker bővületében már az orvosok sem a régi határozottsággal, energiával törekedtek a betegek környezetében élő fertőzött felkutatására, kezelésbe vételére. A korábbi szocialista országokban a rendszerváltással járó szociális és megélhetési nehézségek, az életmódváltás és a sokakat fenyegető létbizonytalanság is szerepet játszott abban, hogy a mármár megoldottnak tekintett tuberkolózis ismét aktuális kérdéssé vált. Az Egészségügyi Világszervezet szakértői a világméretű tbc problémát igen súlyosnak tartják. A világ népességének mintegy egyharmada fertőzött. Az összes fertőző beteg közül a tbc okozza a legtöbb halálozást - napjainkban évente legalább 3 millió ember hal meg tuberkolózisban. Ez a szám még tragikusabb, ha figyelembe vesszük, hogy ezeknek túlnyomó többségét meg lehetett volna gyógyítani, mivel a tbc-re hatásos gyógyszereink vannak. Magyarországon a tbc helyzet három évtizeden át tartó látványos javulása 1990-ben állt meg. Három éven keresztül valamelyest emelkedett a felismert megbetegedések száma majd 1993 óta kis ingadozásokkal évi 4200-4300 körül állandósult. Több lett a súlyos, elhanyagolt állapotban felfedezett beteg - ez kétségtelenül a szűrővizsgálati "figyelem" lazulásával függ össze. Kedvező, hogy a gyermekkori megbetegedések nem szaporodtak - ez elsősorban az újszülöttek csaknem 100%-os BCG oltásának köszönhető. Figyelmeztető jel, hogy nálunk is megjelentek az ún. "rezisztens" tbc-ek - azok a betegek, akik a gyógyszereknek ellenálló baktériumot ürítenek. A tbc-s fertőzésnek mindenki ki van téve - még ha nem is egyenlő mértékben. A legbiztosabb védelem a fertőzés forrásának, a beteg embernek a gyógyítása. Az Egészségügyi Világszervezet ezért is irányítja a figyelmet az 1998. évi "Tuberkolózis Világnap" - on elsősorban a hatásos és eredményes gyógykezelés új módszereire. A kulcskérdés az, hogy a beteg rendszeresen és elegendő ideig (Ez több hónap!) valóban bevegye minden előírt gyógyszert. Külföldi tapasztalatok szerint ezt a célt legbiztosabban az ún. "ellenőrzött" kezeléssel lehet elérni. Ez azt jelenti, hogy a gyógyszer bevitelét "nem bizzuk a véletlenre", hanem a beteg minden alkalommal egészségügyi dolgozó jelenlétében veszi be a gyógyszert. Kórházban ez természetesnek tűnik, de járóbetegként is ezt a módszert kell alkalmazni. Első hallásra túlzásnak és nehezen megvelősíthetőnek tűnik, hogy a beteg pl. hetenként háromszor csak azért menjen el egy orvosi rendelőbe, hogy ott lenyeljen néhány tablettát. Az "ellenőrzött" kezelést meglepő sikerrel alkalmazták és alkalmazzák a legkülönbözőbb körülmények között Tanzániától az USA-ig. Hatására drámai mértékben javultak a gyógyeredmények, kevesebb lett a visszaesés és a már említett "rezisztens" - azaz a gyógyszereknek ellenálló és ezért szinte meggyógyíthatatlan beteg. Ezt a kezelési módot már néhány helyen nálunk is sikerrel alkalmazzák. Ha el akarjuk érni, hogy a tbc járvány ismét csökkenjen és a tuberkolózis belátható időn belül ritka betegséggé váljon, minden tbc-s beteget ilyen ellenőrzött módon kell kezelni. A siker lehetősége a kezünkben van, rajtunk múlik, hogy élünk-e vele.

GAZDÁLKODÓK FIGYELEM!

MEZŐGAZDASÁGI KISTERMELŐK TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI JOGÁLLÁSÁRÓL

1997. január 1-től megváltozott a mezőgazdasági kistermelést folytató természetes személyek társadalombiztosítási jogállása. Ezek a személyek 1996-ban a társadalombiztosítási törvény szerint egyéni vállalkozónak minősültek. Amennyiben bejelentkeztek a társadalombiztosításhoz, mint kistermelők biztosítottak lettek, azaz a társadalombiztosítás minden ellátására jogosultságot szereztek. Nem kellett kistermelőként járulékokat fizetni azoknak, akik egyéb jogcímen tartoztak biztosításba, például munkaviszonyban álltak, szövetkezeti tagként a szövetkezetben munkát végeztek. Akkor sem terjedt ki a biztosítás a kistermelőre, ha saját jogán nyugdíjas volt, illetve öregségi vagy munkaképtelenségi járadékot kapott tsz-tagsága alapján.

- Östermelő hogyan szerezheti meg a nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt?

1997-től a társadalombiztosításról szóló törvény módosításával a kistermelők már nem minősülnek egyéni vállalkozónak. Ez azt jelenti, hogy akinek a jövedelemforrása csupán a mezőgazdasági kistermelésből származik, nem szerez jogosultságot a társadalombiztosítási ellátásokra. Felmerül a kérdés, hogy akkor hogyan szerezhet az ilyen személy például nyugdíjjogosultságot. A jelenlegi társadalombiztosítási jogszabályok szerint ők csak úgy szereznek szolgálati időt a majdani nyugdíjukhoz, hogy megállapodást kötnek a megyei Egészségbiztosítási Pénztárral, miszerint a kistermelő vállalja, hogy az ő általa megjelölt jövedelem, de legalább a mindenkori minimálbér, - maximum a járulékfizetési felső határ figyelembevételével - 31 %-át havonta megfizeti.

- Hogyan jogosult az östermelő és annak eltartott hozzátartozója ingyenes egészségügyi szolgáltatásra? Járulékfizetési kötelezettség hogyan alakul?

További kérdés, hogyha a kistermelő ilyen címen nem biztosított, betegsége esetén kaphat-e ingyenes orvosi ellátást, mivel ma Magyarországon csak annak nem kell fizetnie az orvosi ellátásért, aki valamilyen címen társadalombiztosításba tartozik. Az új szabályozás szerint az östermelők, mint **egészségbiztosítási járulékfizetésre kötelezett személyek**, és eltartott hozzátartozói a járulékfizetése esetén jogosultságot szereznek egészségügyi szolgáltatásra. Járulékfizetésre kötelezett az, aki személyi igazolvánnyal rendelkezik, vagy azzal rendelkeznie kellene, nem minősül biztosítottnak, biztosított eltartott hozzátartozójának és semmilyen egyéb jogcímen egészségügyi szolgáltatásra nem jogosult. A járulékot havonta, a tárgyhónapot megelőző hónap első napján érvényes minimálbér alapján kell megfizetni. A járulékfizetési mértéke ezen összeg 11,5%-a 1998. január 1-jétől a minimálbér 19500.- Ft, tehát a havonta megfizetendő járulékfizetés összege 2243.- Ft. Amennyiben a járulékfizetési kötelezettség egész hónapra nem áll fenn, akkor ennek az összegnek a 30-ad részét kell megfizetni naponta. A járulékfizetésével az eltartott hozzátartozó is jogosulttá válik egészségügyi szolgáltatásra. Itt az **eltartott hozzátartozó** fogalmát is tisztázni kell. Az minősül eltartott hozzátartozónak, aki

kiskorú gyermek, és az a közös háztartásban élő közeli hozzátartozó, akinek a havi jövedelme nem haladja meg a naptári év első napján érvényes minimálbér összegét.

A járulékfizetési kötelezettség szempontjából a termelési ágak nincs jelentősége, csak magának az őstermelői minőségnek. Az éves árbevételnek nincs ebből a szempontból jelentősége. A járulékfizetés független attól is, hogy a kistermelő milyen adózást választ. Tb. szempontjából az sem lényeges, hogy a költségelszámolás tetelesen vagy költségátalánnyal történik. Az viszont fontos, hogy amennyiben a havi jövedelem nem éri el a minimálbér összegét, akkor is legalább a minimálbér után kell megfizetni a 11,5 %-os járulékot.

- Kell-e egészségügyi hozzájárulást fizetni az őstermelőknek?

Az egészségügyi ellátásokhoz szükséges pénzügyi források megteremtése érdekében az Országgyűlés 1997. január 1-jétől bevezette az egészségügyi hozzájárulást, melynek összege 1998. februártól havonta 2100.-Ft, ill. napi 70.-Ft. Az **őstermelőknek a havi 11,5 %-os egészségbiztosítási járulékon felül ezt az összeget már nem kell megfizetni.** Az Alkotmánybíróság határozata alapján az egészségügyi hozzájárulásról szóló jogszabályt 1997. június 11-ével módosították. A módosítás a kihirdetés napjával történt, tehát visszamenőleges hatálya nincs. E szerint annak a személynek, akinek személyi igazolványa van, már nem fizetnek utána hozzájárulást az egyéni vállalkozónak nem minősül, nem köteles az egészségügyi hozzájárulást megfizetni. Fontos tudni, hogy az 1997. január 01-jétől 1997. június 11-éig befizetett egészségügyi hozzájárulás törvényben előírt kötelezettsége volt az őstermelőknek, így visszakövetelni nem lehet a visszafizetésre méltányosságból nincs lehetőség.

Bejelentési kötelezettség

A mezőgazdasági őstermelőnek a járulékfizetési kötelezettség keletkezésének napjától számított 3 napon belül köteles az erre a célra rendszeresített nyomtatványon a lakóhelye szerint illetékes Megyei Egészségbiztosítási Pénztárnál bejelentkezni.

Ruszkai János, gazdajegyző

NÉPI METEOROLÓGIA

(Folyt.) Fényjelenségeken alapuló szabályok

Az égbolt mélykék színéből száraz időre, vagy csak rövid időtartamú, átfutó záporra lehet következtetni. Ha az ég keksége tejfehér színre halványul, akkor csendes eső valószínű. A Nap és a Hold körül látható színes fényudvar vagy gyűrű többnyire a közelgő eső jele. A fehér fényudvar nem jelent időváltozást. Az égbolt magasabb részén a csillagok feltűnő pislogása nagyobb időváltozás előjele. A látóhatárhoz közeli csillagok pislogása viszont nem rossz előjel. A délutáni szivárványból az eső múlására szoktak következtetni. A záporosó rendszerint a nyugaton felvonuló időjárási front felhőiből szokott keletkezni, érthető, hogy a lenyugvásra készülő Nap előtűnése tényleg azt jelenti, hogy nyugat felől már nem jön több felhő és az esőzés szűnőben van. (A szivárványt mindig magunk előtt látjuk, ha a Nap a hátunk mögött van.) A reggel érkező frontok többnyire gyors mozgásúak, a nap folyamán gyorsan elvonulnak. (Szólás: "A hajnali vendég nem kér szállást." Tehát nem marad soká!) Ha naplementekor vörös az ég alja, a Nap feltűnően vörös színben

bukik le, ebből a népi megfigyelés szélre következett. A népies időjárási szabály nem alaptalan, de ki kell egészíteni. Maga a jelenség szennyezett, nedves levegő jelenlétére utal, amely rendszerint déli, délnyugati széllel a szubtrópusról érkezett. Ezt követően pedig gyakori a hűvös tengeri vagy sarkvidéki légtömegek heves betérése, amely erős északnyugati széllel érkezik. Az alkonyati eső vörös színének az oka, hogy az elszennyeződött levegő a napsugarak bizonyos (rövidhullámú) részét elnyeli, és túlnyomórészt csak a vörös sugarak tudják folytatni az útjukat hozzánk. (A közlekedési jelzőlámpák "tilos" - at jelző fénye is messzebbre hatol a szennyezett városi levegőben, mint a zöld.)

A barométer és a hőmérő használata

A barométer állása, még inkább a légnyomás változása sokat elárul az időjárás változásáról, mivel hírt ad a légkör magasabb rétegeiben végbemenő, szabad szemmel még nem látható átalakulásokról is. Ha a magasban légcsere történik, és ott melegebb, kisebb fajsűrűségű, máskor hidegebb, tehát sűrűbb levegő érkezik fölénk, azt itt lenn a barométer megmutatja. A légnyomás viselkedése egymagában elégtelen ahhoz, hogy az időváltozások közeledését megítélhessük. Kivételes esetekben azonban a barométer és a hőmérő együttes megfigyeléséből elég jól beváló prognózisokat készíthetünk. Ha éjszaka folyamán a légnyomás és a hőmérséklet egyidejűleg erősen emelkedik, az tartós jó időnek az előjele. Ha viszont napközben mindkettő erősen süllyed, az tartós rossz időt szokott jelenteni.

(Forrás: Szuróczi Zoltán:

Meteorológiáról kertészkedőknek c. könyve. Folyt. köv.)

ARGOSZ Biztosító Rt.

Nyugat - európai biztosítók által alapított
Argosz Biztosító Rt.

helyi képviselő munkakörbe

biztosítási üzletkötés iránt érdeklődő

fő - vagy mellékállású

munkatársakat keres,

közép - vagy felsőfokú végzettséggel:

Pest megye egész területén.

Munkáját önálló vállalkozóként végzi,

amelyhez az Argosz-tól minden segítséget

megkap. Stabil egzisztenciát biztosító

állománya felépítéséhez - teljesítménytől

függően - anyagi támogatást is kaphat.

Fényképes bemutatkozó sorait, vagy

személyes érdeklődését várjuk:

Argosz Biztosító Rt.

XII. sz. Területi Igazgatósága

1122 Budapest, Baross u. 19-21.

☎ 224 - 5237 és ☎ 224 - 5238

SPORT SPORT SPORT SPORT

TESTÉPÍTÉS 3.

**T
E
S
T
É
P
Í
T
É
S**

**T
E
S
T
É
P
Í
T
É
S**

Az élet feltetele a rendszeres mozgás. Eletszükséglet, mely a szervezet létfenntartását szolgálja. E nélkül nincs egészséges élet, ill. a nem megfelelő és kevés testmozgás következtében káros biológiai elváltozások jönnek létre. Ezt az igazságot azért fontos hangsúlyozni, mert a ma embere egyre kevesebbet törődik saját teste edzésével. Pedig mozgásszegény életkörülményei miatt ez létszükséglet lenne mindenki számára. Az orvosok már felfigyeltek arra, hogy manapság új betegségtípusok kezdenek kialakulni. Ez az ún. "mozgáshiány - betegség", ill. a mozgáshiánnyal kapcsolatos elváltozások, amelyek alapot adnak az elhízáshoz, a idegrendszer és a különféle szervek elönytelen működéséhez. A mozgáshiánnyal vitathatatlan szerepe van az utóbbi időben ijesztően elszaporodott és már fiatal korban jelentkező ideg- és érrendszeri betegségek előfordulásában, mint a különböző neurozisosok. Magas vérnyomás, érelmeszesedés, szivtrombózis, fekélybetegségek, stb. Mindenki számára szükséges egy bizonyos optimális mozgásmennyiség, mely biztosítja az emberi szervezet helyes, előnyös működését. Ha ennél kevesebbet mozgunk, megváltozik a biológiai egyensúly, mely különböző kellemetlen tünetekkel, betegségekkel jár. Ismeretes, hogy a rendszeresen, kellő mennyiségben, megfelelő terheléssel végzett testmozgás következtében igen előnyös biológiai változások jönnek létre. A szív sokkal gazdaságosabban végzi munkáját, tehát kevésbé fárad és használódik el. Az érrendszer állapota jobb feltételeket biztosít a szervek vérellátásához, táplálásához. Ezt nagyon elősegíti a tüdő jobb oxigén felhasználása és az izomrendszer is jobban, arányosabban, előnyösebben fejlődik, csökken a felesleges zsírszövet. Bebizonyosodott, hogy az edzett ember sokkal ellenállóbb a betegségekkel szemben és hamarabb rehabilitálódik a betegségek után, mint az elpuhult, mozgáshoz nem szokott ember. Kizárólag egészségi okok miatt kell saját magunk kondicionálásáról gondoskodni a kellő mennyiségű és rendszeres tested-

zés útján. Szüksége van mindenkinek, kora, neme, egészsége, napi elfoglaltsága szerint rendszeres testedzésre, így óvhatja szervezetét azoktól az ártalmaktól, melyek a civilizáció sok-sok áldása mellett, mint egészségügyi panaszok jelentkezhetnek, éppen a fizikai passzivitás miatt.

StAr ProffIn - KEVIN LEVRONE (fotó)

Született: Baltimore, 1964. július 16.
Sport iránti első érdeklődése: 1976. nyara
Első versenye: 1990. MR. Kolosszus II. hely
 1991. Német Grand Prix győztes
 1992. MR. Olimpya II. helyezett
 1993. MR. Olimpya III. helyezett
 1996. MR. Olimpya IV. helyezett
 1997. MR. Olimpya IV. helyezett
 1997. IFBB Profi Body Building Grand Prix of Hungary I. helyezett
Magassága: 175 cm, **Testsúlya:** 119 kg
Bicepsz: 55.8 cm, **Mell:** 140 cm
Comb: 85 cm, **Vádli:** 55.8 cm

Kevin Levrone egy nagyon jó definiált testépítő, aki évről-évre bámulatra tudja készíteni a testépítő világot.

Szénási Hátas István

LABDARÚGÁS

Serdülő: A csapat Lipcsei Zoltán irányítása alatt dolgozik. A 16-os keretből átlag 8-10 fő vesz részt az edzőmunkában, sajnos a hiányzók rend szerint ugyanazok. Elszomorító, hogy mérkőzésekre is ezek a gyerekek "van vagy nincs" kedvem szerint járnak. Ennek következménye a hullámzó teljesítmény. Eddigi eredmények:

- Tura-Bag (3-0); Veresegyház-Tura (2-0);**
- Tura-Kartal (0-1); Tura-Gödöllő (2-0);**
- Isaszeg-Tura (1-2); Tura-Iklad (16-1);**
- Erdőkertes-Tura (3-2).**

Ifjúsági: Az őszi problémák nagyjából megoldódtak. Minden mérkőzésen teljes létszámmal szerepel a csapat. A csapatot Drégeli Miklós irányítja, valamint Gólya István, ha ideje engedi. Az átfedéssel serdülőben is játszóknak rendszeresen edzenek, a többiek sajnos nem. Eredmények:

- Budakalász-Tura (2-2); Tura-Délegyháza (3-3);**
- Gyömrő-Tura (4-2); Tura-Vecses (3-1);**
- Tura-Pilisvörösvár (3-1); Dabas-Tura (8-0);**
- Nagykátá-Tura (0-0); Tura-Fót (0-5).**

Felnőtt: Hullámvölgyben a csapat. Sorozatos sérülések és eltiltások miatt az ősszel jó eredményt elérő csapat még nem tudott pályára lépni, pedig már 8 mérkőzést játszottunk. Jobb játékkal sem tudjuk legyőzni ellenfeleinket, a befejezés valahogy nem akar sikerülni. Ránk férne egy kis szerencse. Eddigi eredmények:

- Budakalász-Tura (2-0); Tura-Délegyháza (2-1);**
- Tura-Fót (1-2); Gyömrő-Tura (2-0);**
- Tura-Vecses (1-1); Dabas-Tura (1-0);**
- Tura-Pilisvörösvár (1-2); Nagykátá-Tura (4-0);**

Öregfiúk: Seres László és "öreg fiai" jó hangulatú mérkőzésekkel szórakoztatják a közönséget hétről-hétre. Eredmények:

- Erdőkertes-Tura (1-3); Kistarcsa-Tura (3-1);**
- Tura-Szada (2-1); Gödöllő-Tura (3-0) TKSK**

HADIROKKANTAK FIGYELEM!

**A Hadirokkant Szövetség
minden hónap első hétfőjén
10-14 óráig
FOGADÓÓRÁT tart
a turai művelődési házban.
Következő alkalom: június 8.**

ANYAKÖNYVI ADATOK:

Születés:

Bangó Violetta	(1998. 03. 22.)
Bazán Máté	(1998. 03. 17.)
Lajtos Zoltán	(1998. 03. 16.)
Lakatos Zoltán	(1998. 02. 24.)
Martonosi Márk	(1998. 02. 10.)
Meleg Petra Angelika	(1998. 03. 26.)
Nyerluc Dávid	(1998. 02. 28.)
Radies Bence	(1998. 02. 26.)
Seres Ádám	(1998. 02. 28.)
Steyer Ferenc	(1998. 03. 10.)

Halálozás:

Diós János (83 éves) Kossuth L. út 117.
Erdélyi Zsolt (22 éves) Templom köz 6.
Érdesi Adolfné. (91 éves) Szent I. út 64.
sz.: Weil Laura Lilla
Győri József (70 éves) Szövetség u. 78.
Hartman Györgyné. (84 éves) Tüzér u 42.
sz.: Mészáros Erzsébet
Lukács József (73 éves) Munkácsy u. 1.
Meleg Mihályné. (83 éves) Aradi v. útja 42.
sz.: Fias Mária
Pecze Mihály (77 éves) Iskola u. 31.
Sára István (76 éves) Kossuth L. út 112.
Sára Mihály (66 éves) Köztársaság u. 2.
Szilágyi Jánosné. (75 éves) Szent I. út 11.
sz.: Sára Erzsébet

Hirdetési és reklámlehetőség a Turai Hírlapban:

1/1 oldal:	6.000,- Ft
1/2 oldal:	3.000,- Ft
1/4 oldal:	1.500,- Ft
1/8 oldal:	750,- Ft

Hirdetésfelvétel: Bartók Béla Műv. Ház Tura

A Turai Hírlap új vásárlási helye:

BARANYI & FIAI Kft.

(T U R A, Zsámboki út 35.)

„ÉLELMISZERBOLT”

**Bambinó
Módi**

Gyermekvilág, ahol
gyermekének 0 - 10 éves
korig, tetőtől talpig
mindent megtalál.

Cím: Tura, Piac tér
Tel. 06 - 20 - 589 - 674

Nyitvatartás:

H: ZÁRVA

K - P - ig: de. 8. 30. - 12. 00.

du. 14. 30. - 18. 00.

Szo: 8. 00 - 12. 00.

**VARJÓ KRISZTINA
képzőművészeti kiállítása
NYITVA MÁJUS 10-ig
a turai Bartók Béla Műv. Házban.
Nyitvatartás:
Hétfőnap: 10-12 és 16-18 óráig
Hétfőn: 9-12 és 15-18 óráig
Szeretettel várjuk
az érdeklődőket!**

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Könyvtár, Posta, Piac tér (Atsné), Takarékszövetkezet, Éliás Zoltán (Tura Petőfi tér 7.), Sláger ABC (Zsámboki út), GSZ Pékség, Napsugár Élelmiszerüzlet (Régi vásártér 15.), Zagoni Market (Táncsics M. út 45.), Baranyi & Fiai Kft. „Élelmiszerbolt” (Zsámboki út 35.)

Turai Hírlap - kulturális és közéleti havilap

Kiadja: Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatala

Felelős kiadó: Tóth István polgármester

Szerkesztőbizottság.

Pásztor Szilvia, Seres Tünde, Takács Pál, Válóczy Ákos

8. évfolyam 3. szám - Nytsz.: BIBHF1567/PI91.

Levél cím: PH. 2194. Tura, Petőfi tér 1.,

B. B. Műv. Ház 2194 Tura, Bartók tér 3.

Készült: 600 példányban a RO-LA Kft. nyomdaüzemében

Valkón - Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor